

Передплата

на «РУСЛАНА» вноситься:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
о год. 6-ій пополудні.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попередне застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошення зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

Самобійство?

Обструкція німецька дійшла вже до крайности. Кажемо — обструкція німецька — бо на вторковім засіданні палати посольської сполучили ся вже всі Німці з виїмкою групи бар. Діпавлього в одну фалангу, ворожу не лише звісним розпорядженням язиковим, але і всякій акції парламентарній. Німці враз з соціальними демократами стали за одно, щоби свого бесідника, пос. Шікера не допустити до слова. Машина парламентарна станула на повні чотири години. Скільки разів президія завізвала пос. Шікера, щоби говорив, стільки разів піднимали тевтони невольний крик: nein, nein, er darf nicht sprechen, а крикам тим товаришили слова, котрих з чемности подати не можемо. Супроти такої небувалої обструкції — обструкції бруталної а при тим уличної — президія парламенту була, розуміє ся, немічною. «Die in der Cultur vorleuchtende deutsche Nation» показала, що уміє, а нема надії, щоби ті культурні світочі зійшли скоро з дороги, на котру вступили. Окликком їх є, не допустити до ніяких розправ, поки правительство не відкличе згаданих розпоряджень язикових. А ще до того думають Німці вислати масову депутацію до Цісаря, а відтак заперечити побір податків. Поважні сторонництва парламентарні опускають в таких случаях парламент. Німці сего не хотять, бо боять ся, щоби з їх пасивности не скористали другі радикальніші від них сторонництва.

Щож вийде в того? Се питане задавано собі на засіданні, іменню в кульорах парламенту. Відкликати розпорядження язикові правительство не в силі без нараження своєї поваги. Оно могло би лише уступити. Але чи уступити? А чи другий кабінет міг би відкликати ті розпорядження? І се не імовірно. Наколи би відкликано розпорядження, то нинішня більшість парламентарна піде в опозицію і діло не змінить ся ні на йоту. Отжеж яка рада? Рада лежала би в тім, щоби, — як говорено собі — або відрочити парламент на необмежений час, а сим часом вести переговори з обструкцією, або щоби систувати цілу конституцію і октроювати нову, для Долитавщини відповіднійшу, основану на жовтневім, федеративнім дипломі.

Застоя та в парламенті тривати довго не може. Угода з Угорщиною висить над державою немов меч Дамокля, а в самій Долитавщині поправа долі хліборобів є надто пекучою справою побіч пожеланих всіляких реформ суспільних. А може би вернути просто до часів абсолютизму? Се було би можливе, наколи би на се позваляв дуалізм. Але при заведеню дуалістичного устрою в державі нашій поставила Угорщина услівє, що обі половини держави мусять бути правлені конституційно.

Вихід з теперішнього положення є проте дуже тяжкий, а по нашій гадці нема другої ради, як витривати. Анї правительство, анї більшість парламентарна не можуть подати ся назад. Розпорядження язикові для Чехів суть лише актом справедливости і виконанем тих постанов, які містять ся в

основних законах державних, а такий акт теперішню більшість парламентарна мусить піддержати, наколи думає на серію про втворенє підстав до помиреня народів.

Більшість теперішню не може бути слабодушною. Она мусить перенести на собі ту дикую обструкцію і довести цілу справу до самого кінця. Обструкція німецька ведена далше в такий бруталний спосіб, буде найлучшим доказом, що центральний парламент пережив ся. Він міг бути так довго добрим, доки народи славянські дали ся тонтати гегемона німецьким. Нині він злишний, бо в нім не можна вже найти справедливости, бо механізм тої машини центральної може кожного часу знищити така обструкція, за яку прийняли ся, Німці. Німці самі подадуть доказ на сю правду. Они власною рукою вивернуть нинішній конституційний устрій Долитавщини. Централісти повалять централізм.

Що далше?

(+) Вівтіркове засіданє посольської палати, вповнене криками і галабурдами на лівійці під командою Шенерерців, показало, що на тамтій стороні палати починає ся вводити звичай, можливий хіба в кнайпах найнижшого ряду, але не згідний ні троха з достоїнством і високою задачею парламенту. Такої практики, яку з тамтого боку починають заводити, що президентови перебиває ся его бесіду, що нараз починає говорити і кричати по кільканайцять послів, хоч президент не уділив жадному з них голосу і т. п. не бувало досі в раді державній, такої практики не предвидів істнующий досі регулямін, уложений для людей поважних і розважних. Звичай, який тепер вдомашнює ся в раді державній, нагадує хіба найбезладніші віча, де двайцять нараз говорить а оден другого не розуміє, де сиплять ся навпоперек різнородні найсуперечнійші внесєня і викликають неописаний хаос.

Се вже не опозиція, не обструкція, котра всеж таки повинна держати ся певних форм парламентарних, постанов регуляміну і відносити ся до позитивного предмету, але се проста анархія, що має на цілі не допустити до ніякої позитивної роботи в раді державній, щоби перевести доказ неістности сучасного уладженя державного і сущільного.

Сеж зовсім виразно висказав оден соціально-демократичний посол в приватній розмові таку задумешну гадку і з їх становища се річ зовсім зрозуміла. Так само розуміємо, що Шенерерці, котрі нині командують розбитками німецьких лібералів, мають на меті підкопати повагу австрійської ради державної, підорвати підвалини могутости і сили австрійської держави, позаяк їх ідеали поза межами Австрії. Але що до тої групи крикунів причепив ся також руский радикальний хвостик і думає, що своїм вимахуванем прославить ся в історії і здобуде зреалізоване тих шумних обіцянок, які так щедро розсипав між нарід підчас акції виборчої, се трудно зрозуміти. Вжеж годі допустити, щоби рускі радикали сподівали ся для руского народу яких небудь успіхів з того, колиб ті елементи, з котрими вони разом роблять галабурди непарламентарні, утворили більшість парламентарну і взяли керму австрійську в свої руки. Як раз рік 1867 і конституція груднева повинні би їх спонукати до поважної задуми над сею спра-

вою, коли они взагалі спосібні до поважного розбору політичних питань. Не можна собі инакше пояснити сего поступованя руских радикальних послів, хіба тим, що сими непарламентарними способами думають повалити кабінет гр. Баденього і тоді після їх рахунку мав би наступити гаразд для Руси. Однак рахунок сей показав ся вже нераз хибним, а зміни всяких міністерств зовсім не поправили долі Русинів.

Ситуація нині така, що кожде правительство, яке б оно не було, мусить числити ся з тою більшістю, яка утворила ся в раді державній, в котрій таке визначне становище займають Чехи. Тим то і гр. Бадені, хоч як держав ся в резерві супроти сеї парламентарної більшости, мусів на останку признати єї і єї основи. Розправа адресова в палаті панів і становище правительства при сій нагоді зазначене гр. Баденім, показали, що правительство мусіло полишити основи лібералізму, а звернути ся до основ автономістичних, до основ національної рівноправности, котрі довели до виданя язикових розпоряджень для Чех і Морави. Се становище правительства, зазначене в палаті панів, відбило ся і в кругах парламентарних посольської палати. Виравді правительство, мимо сильного напору опозиції, не висказало ся в адресовій комісії про адресу більшости, але тут має значіне засада: keine Antwort ist auch eine Antwort. Правительство зсолідаризувало ся мовчки з адресою більшости. Се виразно висловлюють і відчувають обструкційні елементи.

Однак мимо того, хоч правительство призвало ся тепер до парламентарної більшости, утвореної без его волі і відома, і може тепер на ту більшість опирати ся, не усунєні ще тим самим ті перепони, які утворили ся непарламентарним поступованєм обструкції. І справедливо питає кождий, щож далше?

Очевидно, що більшість парламентарна доложить всіх сил і способів, щоби з пожертвоуванем і терпелівостю перебути ті непарламентарні бучі, а тим зложить перед всею людністю держави доказ, що та більшість має найліпшу волю працювати для поправи долі тої людности, а при тим пояснити, які елементи спивняють всяку реальну роботу. Не хочемо бути оптимістами, щоби віщувати парламентарній більшости успіху з єї пожертвоуваня і терпелівости, бо, як в горі сказано, обструкційними елементами кермують проводирі, котрим не ходить анї о наглячі внесєня, анї о порядок денний в парламенті, а о спиненє всякої роботи. Можна отже сподівати ся, що бучі обструкційників не усмирять ся і що парламент остане й на далше безділним і неспосібним до роботи реальної. Щож далше? N. fr. Presse, котра станула також під команду Шенерера, день в день пише про скорє відроченє ради державної. Очевидно се ріш desiderium тих сфер, котрі могли б повелічати ся успіхом своіх змагань. Але чи тим способом що осягне ся? Чи в осєни не вернулаб обструкція ще більше розкуваною?! О тім нема ніякого сумніву. Говорено і про розв'язанє парламенту. Чиж тим осягнуло б ся инший добуток? Зовсім ні! Єсть лише оден спосіб виравді драстичний, про котрий також вже були поговори, а се систованє конституції і октройованє иншої. Історія найновіша австрійська вже виказує такий примір. Але чи се вийшло би на добре Русинам, над, сям нехай задумають ся наші радикальні послі котрі підшрають нинішні непарламентарні бучі!

Рада державна.

Засідань палати панів з дня 20-го мая було дуже незвичайне.

Пусті звичайно галерії були так переповнені, що навіть послы, котрі хотіли прислухувати ся дискусії, не могли вже найти місця і тупили ся як могли, в дивнікарских льожах. Послы Саліга, Фалькенгайн, Стефанович і інші опинили ся аж на другій галерії. Перший ряд на першій галерії виглядав як трибуна на перегонах битком заповнений панями з аристократії в елегантних весняних тоалетах.

По вступнім слові президента кн. Віндшгреца і короткій промові референта адреси бар. Чедіка забрав голос бр. Хлюмецький, зазначив на вступі, що говорити буде лише о вступі, відносячим ся до розпоряджень язикових, бо під кожним иньшим взглядом єго сторонництво приймає еляборат більшости. Розпорядженням язиковим закидає він односторонність і запевнює, що є они не викональні супроти недостачі відповідного матеріялу урядничого — що видано їх не зі взглядів практичних але політичних і правно державних. Вкінці кидає бесідник питання, як видобути ся з того лябіринту і відповідає, що не позістає нічого иньшого, як вийти на дорогу переговорів з обома сторонами і на підставі такого, хотяй мозольного і певно не скорого порозумія упорядкити остаточно квестию в законодательній дорозі. Тоді бесідник буде першим, котрий признає, що імовірно піде ту о спеціальні закони, а не о загальний закон національний. О що иньшого впрочім ходити не може, бо закон буде містити в собі тільки загальні основи, в практиці не викональні. Бесідник кінчить з просьбою, щоби палата прийняла проєкт адреси, виробленої меньшостию.

Гр. Фалькенгайн промовляє в обороні проєкту більшости.

Президент кабінету гр. Бадені заявляє, що звичай парламентарний вимагає, щоби в адресовій дискусії правительству також зазначило своє політичне становище. Помимо то однак — говорить бесідник — чиню се нині, не щоби приновирити ся до старого звичаю, але тому, що уважаю за добродійство се, що з того місця могу вповісти свобідно мій погляд на предмет, котрий становить ознаку дня т. е. о розпорядженнях язикових.

Передовсім осьміляю ся просити, щоби панове не судили розпоряджень не маючи їх змісту перед очами. Є то правді щось так зрозумілого само собою, що по причині тої просьби мушу навіть просити палату о прощене.

Досєвдї поза тою палатою виказали однак, що в тих безпримірних пристрасних борбах упали против язикових розпоряджень закиди, які в своїй властивій грядіти не цілком мають підставу. Чуюмо о обмеженю, навіть о насильованню німецькости, шитаємо ся однакож надармо, котрі уступки розпоряджень викликали ті обави. Язикові розпорядження містять постанови по перше що до відношеня сторін до властей, по друге дотичать внутрішнього службового язика кваліфікації урядників. В першій точці не означає розпоряджене нічого иньшого, як лише просте ствержене факту, що в Чехії і Мораві кождому вільно внести поданя до властей в своїм ріднім язичі і в нїм одержувати також резолюції. Що було важним від літ 17, буде важним і в будуче: Німці будуть могли вносити поданя в язичі німецькім, а Чехи в чеськім. Що до другої точки, то тепер оба язика краєві мають уживати ся в урядованю без ріжниць, а що дотичить урядників, то ті від 1-шого липня 1901 будуть знали оба краєві язики, а з їх знаня будуть мусіли виказати ся в протягу літ трех.

Відтак опрокидає гр. Бадені заміт, будьто би розпоряджень не можна було виконати і будьто би невідповідали потребам. З початку впроваджене розпоряджень стрічає ся з деякими трудностями, але коли би то мало відтрасувати, тоді не можна би взагалі впроваджувати, жадних нових розпоряджень. В суперечности з постановами конституції розпорядження ті не стоять.

Справу треба розсмотрити холодно і треба числити ся з тим, що чеське населене Чехії і Морави має право на основі конституції жадати, щоби могло в своїх справах послугувати ся рідним язиком. Інтереси Німців не стратять нічого

на тім, що власти в давім случаю уживати будуть чеського язика. Дятого прошу прийняти мое найщирше запевнене, що зовсім не маєм наміру обидити німецький нарід в який небудь спосіб. То не дало би ся погодити ані з моїми чувствами, ані з моїм політичним переконанем, а що найменше з моїм урядовим становищем.

Бажаю щиро запевнити національний мир в Чехії і на Мораві і єсли проєкт адреси зазначає се яко задачу правительства, щоби до упорядкити язикової квестиї приступило в дорозі законодательній, то прошу прийняти запевнене, що правительство, заховуючи своє принципиальне становище, не думає зовсім відсувати ся від такої думки. Міністер заявляє вкінці, що над рештою адреси може легко перейти до порядку, позаяк годить ся він майже цілковито з програмою престольної бесіди і кінчить так:

«Маю надію, що супроти ростучих постійно вимог державного житя і виринаючих вічно законодавельних задач, правительству ніколи не забракне жертволюбної підмоги палати, а єсли при такій патріотичній діяльности потреба ще всказівки, виходячої понад партійні інтереси, то найде ся она в посліднім уступі адреси що повідає:

«Щире плеканє австрійської мисли державної і погоджене існуючих супротивностей — от се ціль, яку та палата завєгди повинна мати перед очами». (*Живі оплески*).

Промовляли ще гр. Куфштайн і Шарнімід, після чого проєкт адреси більшости прийнято без зміни.

Поправку гр. Хлюмецького в уступі о розпорядженнях язикових відкинено, наслідком чого в третім читаню лівниця голосує против адреси.

По промові ще бр. Чедіка засіданє замкнено.

3 комісії адресової.

Дальше засіданє комісії адресової відбуло ся дня 19-го мая.

По Енджеювичу промовляв пос. Мавтнер, ліберал, против адреси. Стояловець Данельяк говорив, що хотяй є представителем опозиційних послів польських, мимом іменем їх заявляє ся за проєктом адреси. Позаяк однак адреса не відповідає всім бажаням польського народу в Галичині, проте сторонництво бесідника хотий буде за него голосувати, зложить підчас генеральної дебати відповідну заяву.

Ліберал Пергелът промавляв против адреси і заповів дальшу обструкцію. Полемізуючи з пос. Мадейским сказав, що не понимає, дячого Поляки, скоро їм спеціально признано так далеко сягаючу автономію в шкільнім законодавстві, прикладають руку до обвиненя уровни школам в иньших краях коронних. Сторонництво бесідника запам'ятає собі політичну моральність послів з Галичини, котрі засади політичні ховають до кишней тоді, як їм невигідні, а добувають їх назад тоді, коли то для них користне.

Молодочех Герольд заявив, що єго сторонництво буде голосувати за адресою, бо містить она се, що сторонництва узнали за спільну основу своєї програми. Сторонництво бесідника і чеський сойм готові завєгди відступити загальній репрезентації, то що є потрібне для державного становища, єдности і добра. Квестию язикова дасть ся розв'язати лише зі становища ідеального гуманізму, через цілковите рівноуправнене всіх народностей. Найновіший рід опозиції є після погляду бесідника ударом топора в цень центрального парламенту що і так не дуже є сильний.

Потім забрав голос пос. Барвіньський, котрого бесіду ми подали вчера.

Промовляв ще народовець німецький Ріхтер, почім наради перервано.

На дальшій засіданю комісії адресової дня 20-го мая виступив пос. Гец остро против розпоряджень язикових та автономічних аспірацій.

Пос. Гогенбургер виступив також против автономістів. Покликувати ся нині на позовклі документи і розпорядження, значить тільки, що виставити собі свідочтво убожества.

Пос. гр. Фалькенгайн вступає в обороні адреси і твердить, що тото «історичне» самоуправнене країв унормовано вже в грудневій конституції.

Пос. Кізеветер заявляє, що соціальні демократи не предкладають власного проєкту до адреси, бо узнають о тільки лише значіне дебати, що она дає сторонництвам нагоду предствити принципиальні погляди і зайняти становище супроти правительства і політичної ситуації.

Пос. Паріш виказує, що ідея задокументована більшостию і єї адреса не дасть ся вже поконати.

Пос. Шікер поборує виводи Герольда, котрого бесіду називає еманациєю розпаношеня чеського народу. Німці будуть вести далі найзавзятійшу борбу, бо є підданими Австрії а не Чехів.

Пос. гр. Пінінський заявляє, що постулати проєктованої адреси годять ся цілком добре з державною конституцією і що постулати що до децентралізації адміністрації не ідуть зовсім так далеко, як то декому здає ся. Твержене пос. Пергелъта, будьто би польські послы в квестиї шкільного законодавства ховали свої політичні засади до кишней, відпирає бесідник як безосновну обиду.

Пос. Пергелът покликкує ся на оногдішню бесіду Мадейского, з котрої цілком ясно виходить, що галицькі послы, попросту відсунули на бік свої автономістичні засади, в часах, коли не сподівали ся ними нічого уискати.

Пос. Лупул промовляє за адресою.

Пос. гр. Штірт замічає, по зведеню полеміки з Пінінским, що є то навіть в Австрії, державі неімовірностей, нечуваною річю, щоби в комісії, в котрій беруть участь найвпливовіші особи палати, правительство нарочно, чи то в наслідок парламентарної ситуації не спромогло ся на виражене своєї опії.

Пос. Мадейський стверджує дійсно факт цофненя а відтак висуненя наперед своїх засад, але нема в тім ані несподіванки, ані неконсеквенції політичної, навпаки є се доказом лояльної щирости бесідника в політиці. Бесідник цофнув засади автономії в часах коли панувала політика коаліції, що єї програмовою основою було відсунене політичних засад партій становлячих коаліцію. Але коаліція вже не існує, і теперішня політика не вимагає цофаня засад. Отже є то проста консеквенція, що кожде сторонництво витягає тепер на верх лояльно і щиро ті засади, котрих зовсім не заперло ся, але котрі тільки відложило на разі. І пос. Пергелът за часів коаліції обовязаний був відложити свої засади, тож задивляючи ся нині инакше, стягає на себе закид, що тоді був нельояльний. Щож до польських послів, то не дя своїх користей відложили они на бік свої засади за часів коаліції. Учинили се дятого, що витворила ся була ситуація парламентарна, в котрій після переконаня Поляків загальний інтерес цілої держави вимагав внутрішнього перемиря, усуненя свого автономізму. Ситуація минула ся, отже і автономізм висуває ся консеквентно вперед.

На тім наради перервано.

На засіданю комісії адресової дня 21-го мая вела ся далі дискусія адресова.

Пос. Странський заявив, що розпоряджене язикове є справедливе і згідне з арт. 19 законів основних. Видане того розпорядження було конечне, позаяк бр. Хлюмецький сам признав на засіданю палати панів 20-го мая, що загарантоване законами конституційними рівноуправнене не у всіх краях рівномірно толкує ся і виконує ся. Проводиром меньшости є нині Шенерер, над котрого політичною і національною програмою не може бути дискусії.

Пос. Рувоский зазначив управнене автономічних змагань Поляків. Бесідник відчитав лист Гавзнера, в котрім ті змаганя є узнані яко справедливі. За більшостию парламентарною стоїть 17 мільонів, за меньшостию лише кілька мільонів. О більшости можна справедливо сказати: в твоїм таборі Австрія.

В кінцевій промові референт гр. Дідушницький опрокинув закид, будьто би адреса більшости не лишала вже поля дя праць над економічними справами. Бесідник дїткнув ся справи обструкційної тактики на повних засіданях палати послів, вказав на *liberum veto* і забуреня по тій причині в давнім соїмі польським і апелював до меньшости, щоби на се зважала, щоб колінь не говорено о австрійській раді державній в тім самім значіно, як о польським.

Приступлено до голосованя. Комісія відкинула внесенє о приступленє до подрібної дискусії над проєктом адреси, предложеної німецькою партією поступово всіми голосами против 5 і внесенє, щоб перейти до дискусії подрібної над проєктом великої власности вім. відкинено всіми голосами против 8; відтак 25 голосами против 13 ухвалено приступити до дискусії подрібної над проєктом адреси більшості комісії, виробленим через гр. Дідушицького.

В подрібній дискусії прийнято перший, другий і третій уступ проєкту адреси без зміни.

На тім нараді перервано і замкнено засіданє. Слідуюче має відбутися в вівторок дня 25-го мая.

Новинки.

Твори Метлинського. Від завтрішнього дня почнемо печатати в певних відступах часу в фейлетонах «Руслана» всі поетичні твори предтечі Шевченка, Амвросія Метлинського. Давніші виданя поезій сего романтика стали нині бібліографічною рідкістю а що літературна вартість значної части тих стихотворів велика, тож надїємо ся, що наша публіка прийме се нове виданє поезій Метлинського дуже радо. Впорядкованєм поезій і замїтками про них займає ся др. К. Студинський. По укінченю печатаня вийдуть всі стихотвори Метлинського в відбитках, котрі можна буде набути по невеликій ціні.

3 процесів повиборчих. В процесі давидівським — як уже була згадка — прокуратура обжалувала 10 селян о злочин убийства а 19 о злочин публічного насильства. О убийство обжалувані Курковський, Найда, Граб і Токарський з Давидова, Шеремета, Юркевич, Стецько і Наконечний з Черепина, Роман, Сікало з Кротощина і Ів. Телєга з Товцева. — З початком червня відбуде ся над звичайним трибуналом карним у Львові розправа против социал-демократів Денеги і Заранського обжалованих о переступи §§. 300 і 302 сповнений виголошенєм підбурюючих бесїд в Винниках.

В пам'ять XXXVI. роковин смерті Тараса Шевченка устроєне дня 26 н. ст. мая с. р. товариство «Бережанський Боян» концерт в сали Ради повітової в Підгайцях. Вступ від особи 1 зр. Початок о 7½ в вечер. Програма концерту 1) Вступне слово дра А. Чайковського. 2) Бортнянського Концерт XXIV. «Восквалю» мішаний хор товариства. 3) Нижанковського «Минули літа молодії» сольо тенорове з акомпаняментом фортепяна відсп. І. Козак. 4) Лисенка «Ой пущу я кониченка» трїо з хором, муж. хор товариства. 5) Фортепян — панна К. 6) а) Лавровського-Ремези «Корона золота» і б) Ремези «Туга», хор мішаний. 7) Деклямація — Б. Лепкий. 8) Колеси «Вулиця», хор мішаний. 9) Preissinger L. «Paraphrases sur des airs bohemes N. 1. Za vodou, za vodoskou, цитра, о. Е. Купчинський. 10) Сїчинського «Дніпро реве» хор мішаний.

Мантїи заводовий. Антін Левдас дістав ся в руки львівської поліції. Був він посередником в вишукуваню посад для слуг, портїєрів, кондукторів і т. д. Нікому однак ніколи місця не виробив, але виманював від тих, що ему довіряли, великі суми. Три дївчата, пошукуючі за его посередництвом служби, зрабував: одну на 200 зр., другу на 150 зр. а третю на 50 зр. Здемаксував его доперва робїтник Мартин Чтернастик, котрому Левдас приобїцав виробити місце портїєра в Кракові при фабриці тютюну. Чтернастик, так як много иньших, з початку оплачував ся мантїєю і дав ему до 190 зр., але як вже сам не мав грошей а Левдас виглядїв на посаду все це не робив, написав Чтернастик до Кракова просто до заряду фабрики тютюну, покликуючи ся на обїцянку якогось мнимого директора Гралевського, котрий писав до Левдаса, що треба ще трохи бути терпеливим. Відповідь від заряду викрила все, бо показало ся, що лист того Гралевського, який Левдас показував Чтернасткові, був вигуманий самим Левдасом. Кілько жертв визначив в той спосіб негідний ошуканець, не можна обчислити, але з вправи, з якою управляв Левдас підприємство, мож догадати ся, що було їх чимало.

Совістний льонатор. В одній німецькій часописи в Ганновері було ємми днями таке оповїщенє: «Після умови повинен я при випроваджуваню віддати мешканє в такім самім видї, як обняв его. Щоби додержати того услівїя, куплю 50 живих миши, 200 молїв і 500 блощиць. Добре заплачу!»

Населенє в Росії. Урядовий «Правїтельственный Вєстник» доносить, що загальний спис населєня в російській державі виказав мешканцїв: В Польщі 9,442,590 в Фінляндії 2,527,801, в 50 губерніях середної Росії 94,188,750, на Кавказі 9,723,553 і на Сибїрі 5,731,732 — разом 129,211,113 мешканцїв в цілій державі.

Тато був жидом правовірним. Халат довжезний носив. З хлова дер шкіру способом

мирним, — вкінци мирненько село купив. Тато про сина став добре дбати. Тай син про себе добре дбав. Силомиць дер ся в адвокати. Таж він не дармо доктор прав.

Іван був вїтлом, ще й багатий, а мав він сина також Івася.

Всі его паном мусїли звати. Не диво — син він богача. Івась сьміяв ся всім з жиди. Не вірив нічо в его науку — а нині ганьба, встид — огида. Нині цілує его в руку.

І скажїм правду таки часами бува між нами.

Воно бува буде й буде!

Чому? бо отсе нашї люде

Скажїм тихенько поміж нами

Були й є лїнохами.

Слів у них повно, мало охоти

До праці, науки — роботи.

Горе увязненим! Американці вмїють дуже безпечні вязниці будувати. Они уживають попросту замїсть крат — водних рур. Тенер вже не треба до вікон твердих і міцних штаб, щоби їх устеречи від перепилованя, бо на їх місце вставляють рур, що становлять частину великої системи рур, о високім тисненю. Скоро лише ушкодїть ся таку рур, трискає сейчас струєю вода і вартівники довідують ся о всїм. Тяжко отже прийшло би вязневи видобути ся самовільно з такої вязниці, тим більше, що задумують навіть мури будинку поперетягати такими водними рурами.

Телеграф в Китаю. В провінції Сучуанї в Китаю уряджувано недавно получєня телеграфїчні. Установанє стовпів, закладанє дротів, а також вїсть, що по тих дротах пересилати ся буде всїлякі донесєня, викликало серед тубільного населєня велике заїкавленє. Якже все було готове і мали вже пересилати першу депешу, множество людей установило ся під дротами... Навїть старці і калїки прибули. З напруженєм зору глядїли всі в гору на дрїт, певні, що побачать там якесь незвичайне явище. Тимчасом минали години, а на дротах нічога ся не показувало. Тодї почали собі скорочувати час видумуванєм рїжних здогадїв, як то будуть пересилати ся депешї. Наконєць один, видко наймудрїйший, Китайчик здобув ся на таке поясненє факту: «Кожий дрїт, розтягнений межї двома стовпами, є в серединї порожний, а в нїм сидить заграничний чортик, що переносить тою дїрою з незвичайною скоростію депешу і подає єї свому сусїдови, иньшому чортикови, що сидить в слїдуючїй частї дроту». То поясненє трафїло всїм так до переконаня, що товпи як би позамїтав — всі пішли домів.

Сучасне пророцтво. В Англії є дуже розповсюдженїй калєндар народний т. з. «Old Moore Almanach». Своєю популярністю завдячує він пророцтвам, що не раз і не два справджують ся. Нинї примїром чудують ся всі над тим, що «Old Moore», предказав найновїйшу паріску катастрофу пожарову, хотїй калєндар вийшов ще в половинї минувшого року. Пророцтво звучить так дословно: «Майже з певностію почуємо в послїдних днях цвїтїня вїсть о страшнїм огни в Парїжі, що пожере багато людських жертв, підчас коли шайка бандитів буде під розвалинами шукати добичї». — Смерть князя Кляран предсказав «Old Moore» на день. Загїбїль «Вікторїї» дуже виразно в калєндари предсказана, тільки млилив ся старенький що до тяжня. «Old Moore»

не узнає спїрітуалїзму, але має яксь вдохновєня, котрих він сам не умїє собі пояснити.

Муха свахою. Молодий маляр любив ся в донцї Рубенса знаменитого маляря, а впенювшись о єї взаїмности, попросив о єї руку. Але Рубенс відповїв попросту, що не віддасть своєї дитини за чоловіка, котрого цілим богатством талант, меньше ще ніж незначний. Та відмова не зразила молодця. Щезає на кілька лїт, удає ся до найлїпших тогочасних малярів, працює під їх оком і повертає знаменитим артистом. Спїшить до дому Рубенса, де тужливі очї і вірне серце стрїтили его в порозї. Рубенс що їно був вїйшов, але на сталюгах стояв сьвіжо розпочатий образ. Молодий маляр хватає пензель і малює з бючим серцем, серед благаня перераженої коханки — лїтну, золотисто-зелєнєву муху — після чога відходить з поспїхом. Незадовго вертає Рубенс і забирає ся до перерваної праці. Видить муху, в тім власнє місцї, де фарби ще найменьше засохли; зглядає єї раз і другий, нетерпеливить ся, приглядає ся — вкінци пізнає свою ошїбку. «Хто ту був в моїй не-присутности?» — кличе бігаючи по цілїм домі. Донька вимовляє з страхом імя гостя, але замїсть гнїву, спостерїгає випогодженє лице вїтця і в тїй хвилї одержує благословєньство.

Наука, штука, література.

Правди ч. 19 містить: «Гість», оповіданє гр. Льва Толстого (дальше). — «Цар Давид», поема Степана Руданьського. — «Подїл праці». — «Замїна». — «Чому корови Чумаковї давали багато молока?» — «Сьміх і горе».

Польско-руський словник. Просять нас о поміщенє слїдуючої оповїстки.

Для успішного розвою нашої мови так на поли шкільництва як і в суспільнїм житю взав ся підписаний до трудного діла с. є. до виготовленя *першого польско-руського словника* та сподїваєсь, що его праця найде загально-щирє принятє у всїх просвїчених Галичан, особливо-ж у учителїв та урядників.

В тім словнику міститься муть, на взір слов. Мосбаха з 1897 і російского Дубровского, вирази не тільки питомо-руські але й міжнародні, наголошенї і то з області: щодєнного житя, природних наук, філїологїї, технїки, прав, медицини і промислу.

З того огляду відкликєсь підписаний до всїх Русинів-патриотів, щоб зволїли поспїшити з помічюю, надсилаючи: 1) усїякі слова, непомїщенї у словнику Е. Желєхівського, 2) вирази з поля промислу, торговлі, будівництва, наєїництва, медицини, господарства сїльського, рибачтва і т. д. а головнє вирази уявні (абстрактнї), що надобитись будуть до науки філїозофїї.

Хотїй готовї вже є А, В, то однак зможе підписаний розпочати друкованє першого аркуша аж у вереснї а то, щоби в часї ферїї допознати деякі люки сьвіжо надїсланими матеріалами.

Усїх Ви. Панїв Редакторів так руских як і польских часописей прошу уклїно о ласкавий передрук єї оповїстки.

Всякі збірки слів прошу надсилати до Коломїї на мою адресу:

Др. Михайло Почовський учитель в ц. к. гімназїї

Розклад їзди на залїзницях

після часу середно-європейского пізнїйшого о 36 минут від львівского, важней від 1-го мая 1897.

Поезд	год.	приходить до Львова	Поезд	год.	відходить зі Львова
особовий	7:30	з Сучави і Черновець	поспїшн.	6—	до Підволочиск і Бродїв
мішаний	7:50	з Янова	6:10	до Черновець і Сучави	
особовий	8:05	зі Стрия і Лавочного	особовий	6:45	до Черновець і Сучави
"	8:15	з Тернополя і Бродїв	поспїшн.	8:40	до Кракова
"	8:25	з Сокаля і Ярославла через Раву	"	8:55	до Кракова в спол. з Н. Санчом і Розвадовом
"	9:10	з Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Яслоом і Равою	"	9:20	до Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславоом
"	10:35	з Ярославла	"	9:25	до Белєця в спол. з Сокалем і Ярославом
мішаний	1:15	з Янова	мішаний	9:40	до Янова
поспїшн.	1:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом, Загірем і Хировом	особовий	10:05	до Підволочиск і Бродїв
особовий	1:40	зі Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславоом	"	10:45	до Черновець і Сучави
"	1:50	з Сучави і Черновець	мішаний	1:04	до Янова від 13/6—31/6 в сьвята
"	2:30	з Підволочиск і Бродїв	поспїшн.	1:55	до Підволочиск і Бродїв
особовий	5:20	з Підволочиск і Бродїв	особовий	2:40	до Черновець і Сучави
"	5:25	з Белєця в спол. з Сокалем і Ярославом	поспїшн.	2:50	до Кракова в сполуч. з Равою і Хировом
"	5:45	з Черновець	особовий	3:05	до Стрия і Сколього
"	6—	з Підволочиск	мішаний	3:15	до Янова від 1/6—14/6 і від 1/6—30/6 щодєнно, від 15/6—31/6 в повсєднєвнї днї
Нїч			"	4:40	до Ярославла
особовий	6:55	з Кракова з Розвадовом сполуч.	Нїч		
мішаний	8—	з Янова від 1/6—14/6 і від 1/6—30/6 щодєнно, від 15/6—31/6 в повсєднєвнї днї	особовий	6:45	до Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Загірем і Хировом
поспїшн.	8:45	з Кракова	мішаний	7:05	до Сокаля і Ярославла через Раву
мішаний	9:01	з Янова від 15/6—31/6 в сьвята	особовий	7:25	до Тернополя
особовий	9:10	з Сучави і Черновець	"	7:30	до Стрия і Лавочного
"	9:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Равою	"	8:50	до Янова
поспїшн.	9:50	з Сучави і Черновець	"	10:30	до Черновець і Сучави
особовий	10—	з Підволочиск і Бродїв	поспїшн.	10:50	до Кракова в спол. з Ярославом, з Розвадовом і Н. Санчом
"	10:20	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславоом	особовий	11—	до Підволочиск і Бродїв
"	12:10	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславоом	"	4:40	до Кракова в сполуч. з Хировом, Яслоом, Розвадовом і Н. Санчом
"	3:30	з Підволочиск	"	5:20	до Стрия, Лавочного і Хирова
поспїшн.	5:10	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Яслоом			

ГАЛИЦЬКИЙ КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентовує їх по 24—?

4¹/₂% на рік.

АНТІН ПІЗУНЬСЬКИЙ

Львів, Академічна 12.

Богато заосмотрений
на кожний
сезон

Магазин конфекції дамско

порукає завжди наймоднійші Сукні до проходу, Костюми ранні, Матини, Шляфроки, Пенюари, Блюзки, Сорочки, Гальки з наймоднійших материялів, дешевше ніж деінде. 151 1—47

МАГАЗИН

ОБУ

РУДОЛЬФА АЧКЕВИЧА

виконує обув з добірного материялу, ших фасонів. — Обув дамська, мужеска

І РОБІТНЯ

ВИ

у Львові, улица Сикстуска ч. 23 (стара почта)

тревало, елегантно, після найновіш- і дитинна, спеціально для духо- веньства і непромакальна до польованя.

З провінції просить ся о старий оказ на міру. 123 1—22

Руска справа

В роках 1891—1894

НАПИСАВ Н. В.

Ціна 50 кр. в. а.

З пересилкою 55 кр.

Дістати можна в книгарни Тов. ім Шевченка, або в Старошигійській.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Світло церковне

впрот з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. Іосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку Іосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл.

посилках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по

уміренних цінах. 28—?

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих

у Львові, Ринок ч. 25.,

(І. поверх)

приймає всілякі замовлення і виготовляє їх з гу- стом і елеганцією після найсвіжійших журналів. 47—?

Учитель

орган руского товариства педагогічн. двотижнев- ник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірмен- ска ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

„ДНІСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок ч. 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним через Ем. Кард. Митр. і Преосв. Еп. Ординариати всіх трех Епархій, обезпечає будинки, худобу, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо най- низшою оплатою.

Школи ліквідує ся і виплачує ся сейчас по пожарі а договори заключені з першими ТОВАРИСТВАМИ контрасекураційними подають „ДНІСТЕРОВИ“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвисші суми.

Поліси „Дністра“ приймає Банк краввій при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечити ся через „Дні- стеръ“ після всіх можливих комбінацій в ТОВАРИ- СТВІ взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористнійші услівя і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“ стоваришене зареєстроване з обмеженою пору- кою, приймає від своїх членів і третих лиць вкладки до опроцентованя по 5%. Гарантія ціл- ковіта. Уділи по 50 корон. Позички уділяють ся тільки властителам реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок від- тягає ся десята часть на уділ.

Зголошеня о уділене агенції в місцевостях де „Дністеръ“ не в заступлений, приймають ся. (33—?)

Ледівні комнатні, знамениті по зр. 24—, 29—, 35—, 40—, 45— і 50—. Ма- шинки американські до робленя ледів (з корбкою з боку) обему 1, 2, 3 літри по зр. 6—, 7—, 8—, поручає

ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ

залізна торгівля у Львові, пл. Капітульна 1. (напротив катедри). 150 1—1

Строїтель

фортепянів і пянїн

з довголітню практикою за границею при головних складах фортепянів Вл. Марек, Сейфарта et Чайковського і п. директора Міку- лього приймає всіляку направи в місци і на про- вінциі, також скорочує і політерує.

Ціни умірковані.

Осип Ганак,

Львів, ул. Галицка ч. 15.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНЕ ПИСЬМО ДЛЯ РУСКОГО НАРОДУ

під редакцією

Антоня Березинського

виходить у Львові тижнево кожної пятниці.

Буде подавати поезії, повісти, житєписи з портретами, поучаючі статї з історії, письмен- ства, господарства, промислу, вісти про читаль- ні, вісти політичні і суспільні. Крім того буде містити часть забавну.

Передплата: В Австрії . . . . . річно 4 р.
 . . . . . піврічно 2 р.
 . . . . . чвертьрічно 1 р.
 За границею . . . . . річно 8 рубл.
 . . . . . піврічно 4 рубл.

Редакція, адміністратія і експедиція
Львів, ул. св. Миколая 13.